

tuurwetenschappelijke collecties aan de Utrechtse Universiteit van 1815 tot 1848. Jrb. Oud-Utrecht 1975, 95

Niet in het Alg. Rijks Archief, noch in het Koninklijk Huisarchief komt correspondentie over deze aankoop voor, wel zinspeelt Van Lidth de Jeude erop in de brief van 16 dec. 1835, zonder echter het jaartal 1825 te noemen.

- (10) A.R.A., brief van 16 dec. 1835 van Van Lidth de Jeude aan Curatoren de Utrechtse Universiteit. Verdere correspondentie in A. R. A., geda-teerd 28 dec. 1835, 2, 9 en 23 jan. en 12 feb. 1836
- (11) Utrechtsche Courant van 1 sept. 1837
- (12) M. Boeseman: The vicissitudes and dispersal of Albertux Seba's zoölogical specimens, Zoöl. Mededelingen Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie te Leiden, 44, 1970, nr. 13, 189-200.
- (13) Utr. Courant 31 mei en 16 juni 1847

(14) Utr. Courant 23 juni 1847

(15) J. E. A. L. Struick: Utrecht door de eeuwen heen, Utrecht, 1968, 334

(16) Uitvoerig behandeld in art. Boeseman (zie noot 12)

(17) Utr. Prov. en Stads Courant (overgenomen uit de Arnh. Cour.) *Men verneemt dat het gedeelte van het Zoölogisch museum van professor van Lidth de Jeude, het welk een tijdlang op het Gemeentehuis te Arnhem werd bewaard, thans van daar wordt weggenomen. . .*

Hierbij wil ik gaarne mijn dank betuigen aan de archivaris van het Algemeen Rijks Archief zowel als aan de directeur van het Koninklijk Huisarchief voor hun hulp bij het opsporen van correspondentie.

De internationale archiefdagen en de tentoonstelling „De stad ten baat . . . ”

Van 13 oktober tot en met 15 december 1979 wordt in het gebouw van de Gemeentelijke Archiefdienst te Utrecht (Alexander Numankade 199) een tentoonstelling gehouden, getiteld „De stad ten baat . . . zorg voor en beheer van de archieven en verzamelingen van de Gemeentelijke Archiefdienst Utrecht, geïllustreerd aan de hand van aanwinsten van de laatste 10 jaar”.

Doel van deze tentoonstelling is in de eerste plaats om de Utrechtse bevolking attent te maken op het bestaan van de archiefdienst, op het vele en veelsoortige materiaal dat in het archiefdepot ligt opgeslagen, en op de wijze waarop dit materiaal kan worden geraadpleegd. Bovendien is door de organisatoren bewust aansluiting gezocht bij het thema van het tweedaags congres dat op 18 en 19 oktober in het Jaarbeurscongrescentrum zal plaats vinden. Dit thema luidt: „dienstverlening, de relatie tussen archiefdienst en gebruiker”.

alom groeiende is en in vergelijkbare mate de bekendheid van de archiefdiensten is toegenomen, heeft toch nog maar een relatief klein aantal mensen de weg naar deze diensten gevonden en is het aantal dat zich werkelijk vertrouwd heeft gemaakt met het vaak weerbarstige archiefmateriaal, nog veel kleiner. De archiefweken zijn dan ook allereerst ingesteld om het grote publiek te attenderen op de mogelijkheden die de archiefdiensten kunnen bieden.

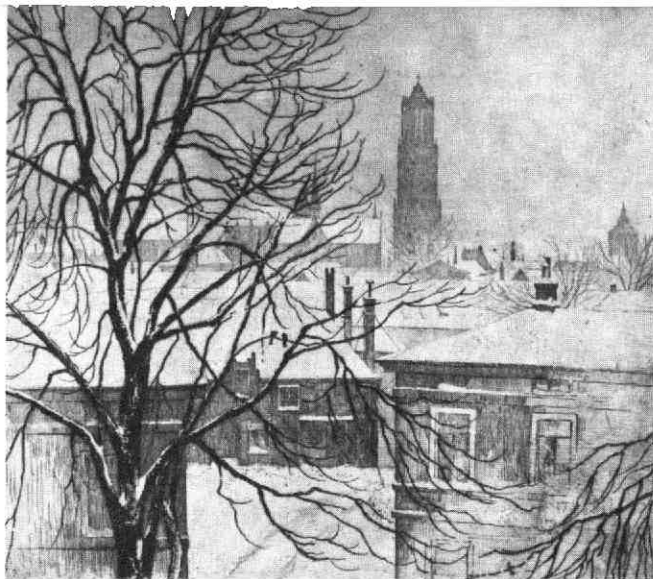
In het „Bulletin” van de Internationale Archiefraad (nr. 12, juni 1979) wordt een overzicht van de nationale programma's gegeven. Hieruit blijkt, dat 21 landen aan de oproep om archiefweken te organiseren gehoor hebben gegeven. In Europa zijn dit: Duitsland, Schotland, Zweden, Finland, USSR, Roemenië, Tsjecho-slowakijë en Nederland; buiten Europa o.m.: USA, Bahama-eilanden, Brazilië, Gambia, Kenia, India, Sri Lanka en Irak. Favoriete programmapunten blijken te zijn: tentoonstellingen, conferenties en symposia, „open dagen”, radio- en televisie-uitzendingen, films en publikaties.

Nederland sluit daar aardig bij aan. Een groot aantal archiefdiensten, over het hele land verspreid, heeft deze unieke gelegenheid aangegrepen om extra propaganda te maken, merendeels door het organiseren van tentoonstellingen. Om niet te ver van huis te raken, noem ik slechts: Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, Delft en Dordrecht, Arnhem, Nijmegen en Tilburg.

Ook landelijk zijn er voorbereidingen getroffen. De congresdagen kwamen reeds ter sprake. Daarnaast is

Internationale archiefweken

Het congres wordt georganiseerd door de „Vereniging van archivarissen in Nederland” (VAN) in het kader van de internationale archiefweken die op initiatief van de Internationale Archiefraad (Conseil International des Archives) in het najaar worden gehouden. Een goede gedachte en zeker geen overbodige luxe om de schijnwerper eens op de openbare archiefdiensten in de verschillende landen te richten. Want hoewel al enkele tientallen jaren de belangstelling voor de plaatselijke en regionale geschiedenis

Een van de aanwinsten van de Topografische Atlas. Ets door H. van Dokkum, c. 1944. T.A. Ca. 51.2

in opdracht van de VAN een boekwerk samengesteld, getiteld „Nederland in stukken; beeldkroniek van Nederlandse archieven”, en zal tijdens het congres de film „Het Archief” in première gaan. Deze film vervaardigd door Kees Hin naar een scenario van K. Schippers, zal zeer waarschijnlijk ook twee dagen bij de Gemeentelijke Archiefdienst te Utrecht draaien. Nadere bijzonderheden hierover zullen in de Utrechtse dag- en weekbladen bekend worden gemaakt.

„De stad ten baat . . . ”

Wat de tentoonstelling „De stad ten baat . . . ” betreft, waarmee de Utrechtse archiefdienst acte de présence geeft, reeds lang voordat er sprake was van internationale archiefweken bestond het plan om in het najaar van 1979 een tentoonstelling te wijden aan de aanwinsten van de laatste tien jaar, de periode dat de archiefdienst aan de Alexander Numankade resideert. Grondige wijziging van dit plan was niet meer mogelijk, enig bijsturen nog wel. Meer dan anders waarschijnlijk het geval zou zijn geweest, wordt nu aandacht besteed aan de dienstverlenende en educatieve factor, zowel door de wijze van exposeren als in de toelichtingen bij de stukken en in de catalogus. Zo zijn de aanwinsten uit de archieven, bibliotheek en prentenverzamelingen niet gescheiden gehouden, maar per thema (topografie, overheid, cultuur, onderwijs etc.) bij elkaar geplaatst om duidelijk te maken, dat men er goed aan doet bij een onderzoek over welk onderwerp dan ook alle collecties te raadplegen. Ook wordt er herhaaldelijk op gewezen dat er veel meer is dan wordt getoond. En tenslotte zijn in de geïllustreerde catalogus een aantal artikelen opgenomen, waarin het volledige bestand der archieven, bibliotheek en prentenverzamelingen kort wordt beschreven en alle vormen van dienstverlening door de archiefdienst breed worden uitgemeten.

Hoewel het uitgangspunt „tien jaar aanwinsten” de samenstellers grote beperkingen heeft opgelegd, menen zij toch dat het eindresultaat een goed beeld

geeft van wat er bij de Utrechtse archiefdienst allemaal is en kan.

De tentoonstelling is op werkdagen geopend van 10.00 tot 16.00 uur en op zaterdag van 10.00 tot 12.00 uur.

Lezingen

Bovendien zijn er drie avondbijeenkomsten gepland, waarop de tentoonstelling eveneens is te bezichtigen. De sprekers van deze avonden zullen verslag uitbrengen van de ervaringen die zij tijdens een onderzoek bij de Utrechtse archiefdienst hebben opgedaan. Ter afsluiting van deze reeks zal een excursie door het archiefgebouw worden georganiseerd om belangstellenden een kijkje achter de schermen te gunnen. Het programma van de drie avonden ziet er als volgt uit:

dinsdag 6 november 19.30 uur

- P. J. K. van Werkhoven, Een genealogisch onderzoek,
- C. de Jong, De geschiedenis van een 300 jaar oud Utrechts bedrijf;

dinsdag 20 november 19.30 uur

- P. D. 't Hart, De bevolkingssamenstelling van Utrecht in de eerste helft van de 19e eeuw. Een demografisch onderzoek;
- mw. E. van den Dool, Buurtonderzoek in Utrecht-Zuid;

dinsdag 11 december 19.30 uur

- dr. G. T. Haneveld, Een medisch-historisch onderzoek;
- Excursie door het archiefgebouw.

Klankbeeld

Tot slot moet nog het diaklankbeeld over de Gemeentelijke Archiefdienst worden vermeld. Dit klankbeeld, dat voor het eerst op de tentoonstelling zal worden gepresenteerd, zal ook daarna dienst blijven doen.

J. G. Riphaagen.

(lid tentoonstellingscommissie)